

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه ریزی درسی دروس عملی درس روش شناسی تحقیق ۱

تهیه و تنظیم

دفتر مطالعات و توسعه آموزش دانشکده دندانپزشکی

با همکاری

اساتید محترم گروه آموزشی سلامت دهان و
دندانپزشکی اجتماعی

dentedo@sums.ac.ir
سال تحصیلی: 1401-1400

COURSE PLAN

درس روش شناسی تحقیق ۱

مقطع: دکترای حرفه ای دندانپزشکی

پیشنیاز: کاربرد رایانه در دندانپزشکی

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

مسئول برنامه: گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

نوع درس:

علوم پایه اجباری اختصاصی نظری اجباری اختصاصی عملی اختصاصی اختیاری عمومی کارگاهی کارورزی

* عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد:

- ۱) آشنایی با انواع منابع علمی
- ۲) آشنایی با انواع مطالعات در تحقیقات دندانپزشکی
- ۳) آشنایی با مطالعات توصیفی
- ۴) آشنایی با شاخص های اندازه گیری سلامت و بیماری
- ۵) آشنایی با اصول مطالعات تحلیلی مشاهده ای
- ۶) آشنایی با مطالعات مداخله ای
- ۷) آشنایی با تست های تشخیصی
- ۸) آشنایی با مبانی آمار توصیفی
- ۹) آشنایی با آمار و تجزیه و تحلیل داده های پژوهش
- ۱۰) آشنایی با خطای تصادفی، برآورد، آزمون فرض
- ۱۱) آشنایی با خطاهای تحقیق (تورش)
- ۱۲) آشنایی با خطاهای تحقیق (مخدوش شدگی)
- ۱۳) آشنایی با برهمکنش
- ۱۴) آشنایی با مطالعات مروری
- ۱۵) آشنایی با مبانی تحقیق و دندانپزشکی مبتنی بر شواهد
- ۱۶) آشنایی با اصول طرح سوال در دندانپزشکی مبتنی بر شواهد

* اهمیت آموزش عملی این درس:

۱. آمادگی جهت انجام و نگارش پایان نامه
۲. آمادگی جهت EBD و استفاده مناسب از منابع علمی در حیطه های بالینی
۳. آمادگی جهت انجام تحقیقات در آینده

* نکات مهمی که در آموزش عملی این درس باید در نظر گرفته شود:

۱. انجام بموقع تمرین ها و فعالیتهای خواسته شده
۲. مطالعه مقالات مربوط به هر کارگاه پیش از کارگاه مربوطه

اهداف کلی (G) اهداف اختصاصی (O)	حیطه شناختی	حیطه عاطفی	حیطه روانی - حرکتی
(G ₁) آشنایی با انواع منابع علمی			
(O ₁) انواع منابع علمی را ذکر نمایید	✓	✓	
(O ₂) میزان اعتبار منابع مختلف را بیان نماید	✓	✓	
(O ₃) بطور اجمالی ساختار هر منبع را تشریح نماید	✓	✓	
(G ₂) آشنایی با انواع مطالعات در تحقیقات دندانپزشکی			
(O ₁) دسته بندی انواع مطالعات را توضیح دهد	✓	✓	
(O ₂) انواع مطالعات توصیفی را بیان کند		✓	
(O ₃) انواع مطالعات تحلیلی را بیان کند	✓	✓	
(O ₄) انواع مطالعات مشاهده ای را تشریح نماید	✓	✓	
(O ₅) انواع مطالعات مداخله ای را شرح دهد	✓	✓	
(G ₃) آشنایی با مطالعات توصیفی			
(O ₁) ویژگی های مطالعات توصیفی را بیان نماید.	✓	✓	
(O ₂) مزایا و معایب مطالعات توصیفی مختلف را نام ببرد	✓	✓	
(O ₃) یک مطالعه توصیفی طراحی نماید.			✓
(G ₄) آشنایی با شاخص های اندازه گیری سلامت و بیماری			
(O ₁) انواع شاخص های اندازه گیری سلامت و بیماری را شرح دهد	✓	✓	
(O ₂) کاربرد انواع شاخص های سلامت و بیماری را تشریح نماید	✓	✓	
(G ₅) آشنایی با اصول مطالعات تحلیلی مشاهده ای			
(O ₁) ویژگی های مطالعات تحلیلی مشاهده ای را بیان نماید.	✓	✓	
(O ₂) مزایا و معایب مطالعات تحلیلی مشاهده ای مختلف را نام ببرد	✓	✓	
(O ₃) یک مطالعه تحلیلی مشاهده ای طراحی نماید.	✓	✓	✓

			(G ₆) آشنایی با مطالعات مداخله ای
	✓	✓	(O ₁) ویژگی های مطالعات مداخله ای را بیان نماید.
	✓	✓	(O ₂) مزایا و معایب مطالعات مداخله ای مختلف را نام ببرد
✓		✓	(O ₃) یک مطالعه مداخله ای طراحی نماید.
			(G ₇) آشنایی با تست های تشخیصی
	✓	✓	(O ₁) انواع تست های تشخیصی را بیان نماید.
	✓	✓	(O ₂) کاربرد تست های تشخیصی مختلف را نام ببرد
			(G ₈) آشنایی با مبانی آمار توصیفی
		✓	(O ₁) مبانی آمار توصیفی را شرح دهد
	✓	✓	(O ₂) قابلیت های نرم افزار Spss را بیان کند.
✓		✓	(O ₃) نحوه ورود داده ها به SPSS را دانسته و اجرا نماید
✓		✓	(O ₄) شاخص های آمار توصیفی و متغیرهای کمی و کیفی را بیان و اجرا نماید.
✓		✓	(O ₅) جدول و نمودار توصیفی را رسم کند
			(G ₉) آشنایی با آمار و تجزیه و تحلیل داده های پژوهش
		✓	(O ₁) روش های نمونه گیری در انواع مطالعات علوم پزشکی را بیان نماید.
		✓	(O ₂) انواع متغیرها را نام برد
✓	✓		(O ₃) آزمون های آماری رایج برای متغیرهای کمی را بکار گیرد
✓	✓		(O ₄) آزمون های آماری رایج برای متغیرهای کیفی را بکار گیرد
			(G ₁₀) آشنایی با خطای تصادفی، برآورد، آزمون فرض
		✓	(O ₁) خطای تصادفی را شرح دهد

	✓	✓	O2) اصول کلی آزمون فرضیه را توضیح دهند.
		✓	O3) مفهوم خطای نوع اول و دوم را در آزمون فرضیه توضیح دهند
✓	✓		O4) مفهوم value-p را در مطالعات فرضی تفسیر نمایند.
			(G ₁₁) آشنایی با خطاهای تحقیق (تورش)
		✓	O1) انواع خطاهای تحقیق را شرح دهد
		✓	O2) تورش و انواع آن را توضیح دهد
	✓	✓	O3) یک نمونه تورش در مطالعات را شرح دهد.
			(G ₁₂) آشنایی با خطاهای تحقیق (مخدوش شدگی)
		✓	O1) مخدوش کننده را شرح دهد
	✓	✓	O2) راه های کنترل اثر مخدوش کننده را بیان نماید
✓			O3) یک نمونه مخدوش شدگی در مطالعات را شرح دهد.
			(G ₁₃) آشنایی با برهمکنش
		✓	O1) برهمکنش را شرح دهد
		✓	O2) انواع برهمکنش را بیان نماید
✓	✓		O3) یک نمونه برهمکنش در مطالعات را شرح دهد.
			(G ₁₄) آشنایی با مطالعات مروری
		✓	O1) اصول مطالعات مروری را بیان نماید
		✓	O2) ساختار مطالعات مروری را شرح دهد
✓	✓		O3) یک نمونه مطالعه مروری را بررسی نماید.
			(G ₁₅) آشنایی با مبانی تحقیق و دندانپزشکی مبتنی بر شواهد
		✓	O1) مبانی تحقیق، استفاده از تحقیقات و دندانپزشکی

			مبتنی بر شواهد را بیان نماید.
✓	✓		O2) مراحل انجام دندانپزشکی مبتنی بر شواهد را اجرا نماید
			(G16 آشنایی با اصول طرح سوال در دندانپزشکی مبتنی بر شواهد
		✓	O1) شیوه طرح سوال در دندانپزشکی مبتنی بر شواهد را بیان نماید.
✓	✓		O2) اصول طرح سوال در دندانپزشکی مبتنی بر شواهد را بکار گیرد
			(G17 آشنایی باشاخص های اندازه گیری ارتباط
		✓	O1) انواع شاخص های اندازه گیری ارتباط را شرح دهد.
✓	✓		O2) آزمون های آماری مختلف جهت اندازه گیری ارتباط را بین نماید.

◇ روش آموزش (یادهی-یادگیری):

سخنرانی کلاسیک ، سخنرانی تعاملی ، آموزش و بحث در گروه‌های کوچک Small group ، آموزش بر پایه حل مسئله PBL ، آموزش آزمایشگاهی ، آموزش کارگاهی ، آموزش در مرکز مهارت‌های بالینی Skill lab ، آموزش کلینیکی ، Role Playing یا Role modeling ، Self study ، ژورنال کلاب ، کنفرانس درون بخشی و یا بین بخشی CPC ، آموزش مجازی (الکترونیکی) ، دمانستریشن ، Case Presentation ، آموزش گلوله برفی ، آموزش تیمی ، سمینار ، پروژه ، آموزش توسط هم‌تایان peer assisted learning

❖ استراتژی آموزشی:

studentcenter ، teacher center ، Integration Base ، Discipline Base ، Community Base ، Hospital Base ، Problem Base ، Subject Base ، Standard program ، Elective Base ، Opportunistic Base ، Systematic Base

❖ امکانات آموزشی مورد نیاز:

کارگاه آموزشی، ویدئوپروژکتور، وایت برد، ماژیک در چند رنگ، امکانات پرینت مقالات، کامپیوتر متصل به اینترنت به تعداد دانشجویان و اساتید، امکان دانلود مقالات پولی، نرم افزارهای مربوط به خصوص SPSS

❖ مدرسین:

اساتید سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی - اساتید پزشکی اجتماعی

❖ منابع اصلی درسی:

۱. اپیدمیولوژی گوردیس

2. Designing and conducting health system research projects who 2004

۳. روش تحقیق کاربردی در علوم پزشکی (مجتبی سپندی، مریم تقدیر، عباس رضائیان زاده، مهدیه نماینده)

❖ نوع ارزشیابی: ارزشیابی تکوینی ارزشیابی تکمیلی

❖ روش ارزشیابی: کتبی و تشریحی Essay ، چندگزینه ای (MCQ) ، کوتاه پاسخ ، جور کردنی Matching ، Extended matching ، شفاهی Oral exam ، صحیح و غلط True & false ، نظر استاد Tutor report ، Log book ، پورت فولیو (کار پوشه) ، DOPS ، ۳۶۰ درجه ، آسکی (OSCE) ، آزمون تعاملی رایانه ای (Computerized pmp) ، چک لیست ، Mini CEX ، مشاهده مستقیم Directed observation ، پروژه ، Self assessment ، Peer assessment

❖ مقررات درون بخشی:

۱. حضور به موقع و رعایت قوانین آموزشی مربوط به حضور غیاب ۲. آراستگی ظاهری متناسب با شان دانشجو و آراستگی محیط کار و رعایت dress code ۳. رعایت اصول اخلاقی ۴. تلاش در حفظ تجهیزات کارگاه و پاکیزگی محیط

❖ تکالیف دانشجویان در این واحد عملی:

اخلاق حرفه ای، حضور مرتب در کارگاه و انجام فعالیتهای کارگاهی، تکمیل مرتب و منظم لاگ بوک، انجام فعالیت های کارگاهی ارائه کنفرانس یا نقد خواسته شده، ارائه پورتفولیو در انتهای دوره، شرکت در آزمون ایستگاهی